

SAKSPROTOKOLL

Innføring av elektroniske kort (TT-kort) for Transporttjenesten for funksjonshemmede fra 01.01.09. Eventuell endring fra antall reiser til kronebeløp.

Behandlet av		Møtedato	Saknr
Fylkesutvalget	Utsatt	25.11.2008	339/2008
Fylkesutvalget		02.12.2008	351/2008

Saksbehandler: Gudrun Kulbotten Sjøvold

Arkivsak: 200802151

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 02.12.2008 sak 351/2008

Protokoll

Følgende forslag ble fremmet:

1. KRF,FRP,H,DNA,SP,SV v/Geirmund Lykke(KRF):

1. I forbindelse med innføring av elektroniske kort for TT-ordningen, vedtar fylkesutvalget at midlene fordeles til brukerne på følgende måte:

Brukergruppe 1: 14 reiser pr år

Brukergruppe 2-4: 120 reiser pr år

Brukergruppe 5: 200 reiser pr år

Maksimal reiselengde settes fortsatt til 30 km. Inntil to reiser kan tas i forlengelsen av hverandre.

Kortet kan benyttes innenfor Sør-Trøndelag fylke, samt til/fra Trondheim lufthavn Værnes.Gjeldende retningslinjer for tildeling av reiser endres i samsvar med dette.

2. Reiser blir utdelt forholdsmessig 1. januar og 1. september. De reiser som ikke er benyttet, blir dratt inn ved slutten av året.

3. Det tildeles kun reisestøtte til aktive brukere, det vil si brukere som har brukt kortet i løpet av det siste året. Passive brukere kan aktivisere kortet igjen ved behov.

4. Etter 1 års drift av elektroniske kort, forutsettes det gjennomført en evaluering av ordningen, herunder spørsmål om behov for endring av retningslinjene for TT-ordningen.

Votering:

Ved alternativ votering mellom innstillingen og forslag 1 ble forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. I forbindelse med innføring av elektroniske kort for TT-ordningen, vedtar fylkesutvalget at midlene fordeles til brukerne på følgende måte:

Brukergruppe 1: 14 reiser pr år

Brukergruppe 2-4: 120 reiser pr år

Brukergruppe 5: 200 reiser pr år

Maksimal reiselengde settes fortsatt til 30 km. Inntil to reiser kan tas i forlengelsen av hverandre.

Kortet kan benyttes innenfor Sør-Trøndelag fylke, samt til/fra Trondheim lufthavn Værnes. Gjeldende retningslinjer for tildeling av reiser endres i samsvar med dette.

2. Reiser blir utdelt forholdsmessig 1. januar og 1. september. De reiser som ikke er benyttet, blir dratt inn ved slutten av året.

3. Det tildeles kun reisestøtte til aktive brukere, det vil si brukere som har brukt kortet i løpet av det siste året. Passive brukere kan aktivisere kortet igjen ved behov.

4. Etter 1 års drift av elektroniske kort, forutsettes det gjennomført en evaluering av ordningen, herunder spørsmål om behov for endring av retningslinjene for TT-ordningen.

Fylkesutvalget

Sak 339/2008 Innføring av elektroniske kort (TT-kort) for Transporttjenesten for funksjonshemmede fra 01.01.09. Eventuell endring fra antall reiser til kronebeløp.

Saken behandles i: Fylkesutvalget	Møtedato 25.11.2008	Saknr 339/2008
---	-------------------------------	--------------------------

Saksbehandler: Aud Oddrun Gilde
Arkivsaksnr: 200802151

FYLKESRÅDMANNENS INNSTILLING

1. I forbindelse med innføring av elektroniske kort for TT-ordningen, vedtar fylkesutvalget at midlene fordeles ved at verdi legges inn i kortet.
 2. Verdi på kortet for den enkelte brukergruppe vedtas som følger:
Brukergruppe 1: kr 2000
Brukergruppe 2: kr 4200
Brukergruppe 3: kr 4200
Brukergruppe 4: kr 4200
Brukergruppe 5: kr 5700

Gjeldende retningslinjer for tildeling av midler endres i samsvar med dette.
 3. Utdeling av midler blir 1. januar og 1. september.
2/3 av midlene blir utdelt 1. januar. De midler som ikke er benyttet blir dratt inn til ny fordeling sammen med siste del av kvoten 1. september. Ved utdeling 1. januar blir resterende beløp på kortet videreført.
 4. Det tildeles kun reisestøtte til aktive brukere, det vil si brukere som har brukt kortet i løpet av det siste året. Passive brukere kan aktivisere kortet igjen ved behov.
 5. Etter 1 års drift av elektroniske kort basert på verdi forutsettes det gjennomført en evaluering av ordningen, herunder spørsmål om behov for endring av retningslinjene for TT-ordningen.
-

Saksutredning: Innføring av elektroniske kort (TT-kort) for Transporttjenesten for funksjonshemmede fra 01.01.09. Eventuell endring fra antall reiser til kronebeløp.

FYLKESRÅDMANNENS INNSTILLING

1. I forbindelse med innføring av elektroniske kort for TT-ordningen, vedtar fylkesutvalget at midlene fordeles ved at verdi legges inn i kortet.
2. Verdi på kortet for den enkelte brukergruppe vedtas som følger:
Brukergruppe 1: kr 2000
Brukergruppe 2: kr 4200
Brukergruppe 3: kr 4200
Brukergruppe 4: kr 4200
Brukergruppe 5: kr 5700

Gjeldende retningslinjer for tildeling av midler endres i samsvar med dette.
3. Utdeling av midler blir 1. januar og 1. september.
2/3 av midlene blir utdelt 1. januar. De midler som ikke er benyttet blir dratt inn til ny fordeling sammen med siste del av kvoten 1. september. Ved utdeling 1. januar blir resterende beløp på kortet videreført.
4. Det tildeles kun reisestøtte til aktive brukere, det vil si brukere som har brukt kortet i løpet av det siste året. Passive brukere kan aktivisere kortet igjen ved behov.
5. Etter 1 års drift av elektroniske kort basert på verdi forutsettes det gjennomført en evaluering av ordningen, herunder spørsmål om behov for endring av retningslinjene for TT-ordningen.

Nummererte vedlegg som følger saken

Tabell over årsvirkning på beløp.

Uttrykte vedlegg i saksmappen

Ingen.

GJELDENDE FORUTSETNINGER

Strategiplan 2009-2012 med budsjett 2009.

BAKGRUNN

Stortinget vedtok med virkning fra 1988 at Transporttjenesten for funksjonshemmede skulle være et fylkeskommunalt ansvar. Ordningen er ikke en lovpålagt oppgave, men eksisterer i alle fylker med stor variasjon i bruken av midler.

Sør-Trøndelag fylkeskommunes retningslinjer for ordningen er blitt endret flere ganger siden 1988. Fylkesutvalget vedtok den siste endringen i FU 185/03, med virkning fra 01.01.04. Omfanget av ordningen fastsettes hvert år i fylkeskommunens budsjett.

Elektronisk kort- og dataløsning for Transporttjenesten for funksjonshemmede ble lagt ut på anbud våren 2008. Det var Rogaland Taxi as som vant anbudet og oppstart blir 01.01.09.

Fylkeskommunen har lenge ønsket å gå over til ny teknologi for enklere å administrere TT-ordningen. Med elektronisk kort blir da alle opplysninger lagret på data og vi vil hele tiden være oppdatert på forbruk.

Elektroniske TT-kort er nå etablert i 7 fylker der alle har valgt verdi på kortet. Oslo kommune har elektroniske turkort. For de som ikke har gått over til elektronisk kortløsning, er det flest med verdikort og 3 med turkort. (Tall hentet fra Rapport om TT-ordningen, status 2006, utarbeidet av Handelshøgskolen i Bodø).

Ved innføring av elektroniske TT-kort har fylkeskommunen nå en mulighet til å følge storparten av fylkeskommunene ved å gå over til verdi på kortet, når dataleverandør nå setter opp dataløsning for vårt fylke. Det vil medføre merkostnader hvis vi senere vil endre dataløsningen fra antall turer til verdi. I tilfelle verdi på kortet blir valgt, må retningslinjene for tildelingskriteriene justeres.

FAKTISKE OPPLYSNINGER

Sist vedtatte retningslinjer er tilpasset reisekuponger. Fylkeskommunen kan velge å videreføre antall turer på det elektroniske kortet eller at det innføres verdi med kronebeløp. I begge løsninger trekkes det fra kortet for hver tur.

Dagens inndeling av brukergrupper er som følger (jfr vedtak i FU 185/2003):

1A: Rullestolbrukere som må ha spesialbil og ikke har egen bil dekket av RTV (Rikstr.verket)
100 reiser i halvåret

1B: Rullestolbrukere varig avhengig av dette hjelpemiddel
Brukere avhengig av bærehjelp ved bolig og/eller avhengig av transport med spesialbil
Brukere som er blinde/svaksynte (synsstyrke 0,33(6/18) jfr. Folketryktdloven)
60 reiser i halvåret

2 : Standardbruker
6 reiser i halvåret

Erfaringer gjort både i Trondheim kommune (under transportforsøket) og andre fylkeskommuner, som har benyttet elektroniske kort, tilsier at det er hensiktsmessig å omdefinere inndeling av brukergruppene til følgende:

- | | |
|---|-------------------|
| 1. Standardbruker | (tidligere gr 2) |
| 2. Blind/sterkt svaksynt | (tidligere gr 1B) |
| 3. Rullestolbrukere med sammenleggbare rullestol | (tidligere gr 1B) |
| 4. Rullestolbrukere med behov for spesialtransport *
(har egen bil dekket av RTV) | (tidligere gr 1B) |
| 5. Rullestolbrukere med behov for spesialtransport *
(har ikke egen bil dekket av RTV) | (tidligere gr 1A) |

* Eventuell bærehjelp kommer inn under gruppe 4 og 5.

Denne inndelingen har ingen praktisk betydning for brukeren. Det blir utstedt nye kort med nye IDnr og fylkeskommunen går samtidig over til disse gruppene.

Trondheim kommunes brukere er kjent med inndelingen 1-5, som er meget hensiktsmessig i forhold til statistikk og forbruk.

Økonomi

Bruk av midler til transportordningen er som følger:

	2007	2008	2009	Merknader
Sum reisebeløp	11,2	15,1	15,8	Kostnadsøkningen fra 07 til 08 er forholdsvis stor og dette har sammenheng med at Trondheim kommune hadde en særdeles god transportavtale for ordningen. Fra 2008 kjøres det på taksameterpris fordi anbudsprisen ble avslått.
Adm. av kort	0,5	0,6	1,1	Drift av ordningen
Kjøp og utsending av kort		0,4		Oppstartskostnader av dataløsning og kjøp av kort
	11,5	16,1	16,9	

Forventet forbruk på transport i 2008 er på ca 15 mill kr.

Under Transportforsøket innførte Trondheim kommune elektroniske kort og hadde mulighet til å gi sine standardbrukere 4 turer mer i året enn hva distriktet fikk. Nå er Transportforsøket avsluttet og Trondheim kommunes brukere er tilbakeført til fylkeskommunen. Hvis fylkeskommunen viderefører antall turer på det elektroniske kortet, må det enten økes opp 4 turer for distrikt eller ta fra Trondheim kommunes brukere samme antall.

Dersom en skal tilby 4 turer ekstra til 2200 standardbrukere i distrikt, er dette anslått å koste ca 1,4 mill kr pr år. Budsjettet for 2009 er vedtatt uten dette tillegget. Alternativet er å redusere antall reiser for trondheimsbrukerne med 4 reiser, slik at det blir likt antall reiser for hele fylket.

Dersom en legger til grunn tildeling av reisebeløp basert på verdi på kortet istedenfor antall turer, vil problemstillingen knyttet til de 4 ekstraturene ikke lenger være aktuell. Dette kommer vi tilbake til under beskrivelsen av alternativer for tildeling av reisebeløp nedenfor.

Alternativ 0: TT-kort med tildelte turer (tilsvarende tidligere kupongreiser)

Dette vil si at dagens ordning videreføres og antall turer blir lagt inn i kortet. Dagens retningslinjer følges med 100, 60 og 6 turer pr halvår. Turene trekkes direkte fra kortet og har en maksimal reiselengde på 30 km. Flere turer kan trekkes ved lengre reiser. På grunn av at vi nå går over til elektroniske kort omdefinierer vi brukergruppene, noe som er omtalt tidligere i saksframlegget. Dette får ikke noe tilbudsmessig konsekvens for brukerne.

Tildeling av turer 1. januar og 1. juli videreføres i det nye TT-kortet. Ubrukte turer fra 1. halvår blir stående ved ny tildeling 2. halvår. Alle ubrukte turer trekkes tilbake ved nyttår.

Som det er redegjort for foran i saksfamlegget, er det ikke dekning i budsjettet for 2009 for de 4 ekstraturene som byens brukere har i dag.

Tildeling av turer gir dårlig kontroll på utgiftene og kan lett medføre budsjettsprekk. Ved en eventuell overgang til verdi på et senere tidspunkt, vil dette medføre kostnader for omlegging av dataløsningen.

Alternativ 1A: TT-kort med verdi, reisebeløp utregnet fra tildelt antall kuponger

Alternativet er basert på at alle brukerne får opprettholdt tilnærmet uendret reisetilbud i forhold til dagens kupongfordeling. Døg har vi forutsatt at standardbrukerne skal få en verdi på kortet tilsvarende 16 turer pr år. Det forutsettes at erfaringstall fra 2007 legges til grunn ved fordeling av reisebeløp for de ulike brukergruppene.

Kroneverdien blir lagt direkte inn i kortet og trukket for hver tur. Brukeren betaler som før sin egenandel direkte til sjåføren. Dagens retningslinjer legges til grunn.

Ved å fordele budsjettet ut til de enkelte brukergrupper, vil dette gi en god økonomisk oversikt og budsjettkontroll.

Vi har tatt kontakt med flere fylkeskommuner for å høre deres erfaringer. Rogaland fylkeskommune har en løsning basert på verdikort som deres brukerorganisasjoner er godt fornøyd med.

Den kortløsning som er valgt i Sør-Trøndelag har samme dataleverandør. Vi har kommet til at den løsningen Rogaland fylkeskommune har, med tildeling av midler 1. januar og 1. september er å foretrekke. Det innebærer at 2/3 av reisebeløpet til den enkelte bruker blir tildelt 1. januar. De midler som ikke er brukt ved ny tildeling 1. september, blir dratt inn og omfordeles sammen med siste del av kvoten. Ved neste tildeling 1. januar blir ubrukt beløp videreført på kortet, før ny 0-stilling i september.

Denne måten å gjøre det på er fordelaktig med hensyn til budsjettkontroll og årsavslutning av regnskapet det enkelte år. Tildelte budsjettmidler går til brukerne og fylkeskommunen har god økonomisk kontroll.

Innspill fra organisasjonene mot denne ordningen er at brukeren kan miste kontroll ved at verdien på kortet fort kan bli brukt opp. Imidlertid har fylkeskommunen erfaring med at tildeling av turer også har en slik risiko. Fylkeskommunen har også erfaring med at mange brukere sparer sine turer til spesielle anledninger som f.eks. jul og høytider. Ved ny kvote og omfordeling av ubrukte midler pr 1. september blir dette godt ivaretatt.

Alternativ 1B: TT-kort med verdi, reisebeløp utregnet utfra faktisk bruk av ordningen (bruksgrad)

Bruksgraden (bruk av tildelte reisekuponger) varierer betydelig mellom de ulike brukergrupper fra om lag 15% til 60% for hhv brukergruppe 5 og 1. Denne variasjonen gjenspeiler seg også i forbruket målt i kroner. Brukergruppe 5 (8% av brukerne) står for 16% av utbetalingene, mens brukergruppe 1 (70% av brukerne) bruker 52% av midlene.

Dersom faktisk bruk på denne måten legges til grunn for fordelingen mellom brukergruppene ved overgangen fra turer (kuponger) til verdikort, vil de få hhv 8.1, 5.1 og 2.6 mill kr av et budsjett på 15.8 mill kr. En fordeling av disse beløpene gir de respektive gruppernes brukere hhv. kr 1.470, 3.050 og 4.100 pr år. Av mange forskjellige årsaker (for eksempel sykdom, frafall av brukere og egenandel som begrensingsfaktor) vil ikke alle brukerne bruke alle sine

tildelte verdier. Det vedlagte diagrammet viser hvor mye den enkelte bruker vil bli tildelt ved bruk av dagens fordelingsnøkkel, og ved en forbruksbasert fordeling med inndragning og omfordeling av alle ubrukte TT-kroner.

Disse årsbeløpene er anslått ut fra et underforbruk på 35% som er erfaringstall ved bruk av verdikort i andre fylker. Med dagens ordning er underforbruket ca 75%. Det tilbys kuponger tilsvarende en verdi på 60 mill kr, mens forbruket er på ca 15 mill kr. Underforbruket vil bli betydelig lavere ved tildeling av kroneverdi, både på grunn av redusert tildeling og større treffsikkerhet i forhold til brukergruppens faktiske behov.

INNKOMNE UTTALELSER/UTTALELSER FRA MØTE

Fylkeskommunen hadde møte med organisasjonene, KS og Trondheim kommune 05.11.07 der reiser kontra verdi på kortet ble diskutert.

Brukerorganisasjonene peker på at med reiser får alle likt antall turer i sin gruppe og behandles likt. De som i dag kjører lange turer vil opprettholde dagens løsning. Redd for forskjellsbehandling ved differensiert beløp på kortet. På møtet ble det vist til organisasjoner i 3 andre fylker og Oslo kommune, som jevnt over synes at verdikort er en dårlig løsning.

Organisasjonene synes turer gir en god styring på tilbudet og enkelt å forholde seg til. Med verdi på kortet er det ikke så lett å ha kontroll for brukeren og kortet kan tømmes fort. Ved å fordele hele budsjettet for TT-ordningen i faste differensierte beløp til alle brukerne, er organisasjonene redde for at tilbudet reduseres til den enkelte. Dette fordi en ikke har oversikt over ubrukte midler før ved årets slutt.

Fra Rogaland fylkeskommune er det opplyst at brukerorganisasjonene er godt fornøyd med bruk av verdikort.

HELHETLIG DRØFTING

Saksframlegget er ment å gi bakgrunn til å besvare følgende spørsmål:

1. Skal ordningen med tildeling av turer (tilsvarende dagens kupongreiser) videreføres, eller skal fylkeskommunen innføre tildeling av kroneverdi?
2. Skal fordelingen mellom brukergruppene endres, eller skal verdiene fordeles etter samme mønster som turene (kupongreisene) ved tildeling av kroneverdi?

Fylkesrådmannen har skissert to alternative løsninger, en med å videreføre dagens ordning med antall turer på kortet og et alternativ med verdi på kortet. Sistnevnte alternativ har to varianter, der 1A innebærer at reisebeløpet er utregnet utfra tildelt antall kuponger etter dagens ordning. Alternativ 1B er basert på reisebeløp utfra faktisk bruk av ordningen (bruksgrad).

Dersom en velger alternativ 0, vil dagens retningslinjer for ordningen videreføres. Ved alternativ 1A og B må retningslinjene endres med hensyn til tildelingskriteriene.

Som det framgår av saksframlegget går brukerorganisasjonene inn for å opprettholde dagens ordning med turer. Brukerorganisasjonene peker på at med reiser får alle likt antall turer i sin gruppe og behandles likt. De som i dag kjører lange turer vil opprettholde dagens løsning. Redd for forskjellsbehandling ved differensiert beløp på kortet.

Dagens ordning innebærer at standardbrukerne får et lavt reisetilbud og har en bruksgrad på ca 60% av tildelte reisekuponger. De prioriterte brukerne har et godt tilbud, men har bare en bruksgrad varierende fra 8-15%.

Dessuten er det erfaring med at enkelte av de prioriterte brukere benytter turene til svært lange reiser. En kan stille spørsmål om dette er i samsvar med intensjonen med ordningen. Vi kan nevne at Nord-Trøndelag fylkeskommune har gått tilbake til at ordningen bare gjelder innenfor fylkesgrensen.

En annen ulempe med tur på kortet kontra verdi er at førstnevnte har en stor risiko for overforbruk av budsjettet. Dette er et forhold som fylkesrådmannen mener bør tillegges vekt.

Fordelen med tildeling av turer er at brukerne i de ulike gruppene får tilgang til like mange reiser. De som reiser langt har god nytte av dette. Fylkesrådmannen har mottatt henvendelser fra brukere som stort sett bare tar kortere turer. Disse føler med god grunn at de ikke får benyttet sine tildelte kilometer og har etterspurt en annen ordning.

Videre registreres det brukere som kjører svært lange turer. En enkelt bruker kan for eksempel benytte 10 kuponger på en reise og legge beslag på uforholdsmessig store beløp.

Dersom en går for alternativ 0 med tildeling av tur må antall turer for trondheimsbrukerne reduseres med 4 turer pr år, fordi det ikke er budsjettmessig dekning for dette.

Uansett hvilken løsning som velges vil det være gode argumenter både for og imot turer kontra verdi på kortet.

Det kan diskuteres om det er rettferdig at by-brukeren og distriktsbrukeren tildeles samme kroneverdi. Av erfaring vet fylkeskommunen at enkelte kjører korte turer og andre tar lengre turer, enten de bor i Trondheim eller fylket for øvrig. Statistikk i Akershus, Rogaland, Hordaland og Buskerud viser også at det ikke er nevneverdig forskjell på kjøring i by og distrikt. Problemstillingen blir ikke mindre ved å tildele høyere beløp i kommunene utenfor Trondheim.

Andre fylkeskommuner som har gått over til elektroniske kort med beløp, har innført en regel om at brukere som ikke har brukt kortet det siste året, ikke får utdelt ny kvote. De blir imidlertid stående som ikke-aktive brukere og kortet aktiviseres igjen ved behov. Med bruksgraden fylkeskommunen har erfart de siste år, gir dette en mulighet til å fordele mer til de som er aktive.

Det er også argumenter for at evt beløp på kortet kan brukes opp før ny påfylling, men brukerne må selv få velge når de vil benytte tilbudet. Noen reiser mest på sommerstid og andre velger å bruke mer om vinteren og kanskje i høytider. Det er en fleksibilitet vi velger å gi til brukeren.

Ut fra dette er det lite hensiktsmessig å dele ut en rekke reiser som ikke blir benyttet, og som representerer en uforutsigbar fare for store budsjettoverskridelser. Når det gjelder lovpålagte oppgaver må fylkeskommunen leve med slik usikkerhet. Med tanke på at TT-ordningen er et tilbud som ingen brukere har lovbestemt rett til å motta, bør det være et poeng å eliminere muligheten for overforbruk.

Alt. 1A og B med kroneverdi på kortet gir god økonomisk oversikt, samtidig som alle bevilgede midler tilfaller brukerne. Det blir ikke nødvendig å vurdere om standardbrukerne i Trondheim kommune skal få redusert antall turer eller om distriktsbrukerne skal tildeles flere.

Alt. 0 med turer på kortet gir liten økonomisk forutsigbarhet og betydelig fare for budsjettoverskridelser.

I alternativ 1A og B trekkes verdien fra kortet når turen utføres, mens i alternativ 0 trekkes turer og dette belastes budsjett med faktura i ettertid.

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

Fylkesrådmannen vil anbefale følgende:

- I forbindelse med innføring av elektroniske kort for TT-ordningen, vedtar fylkesutvalget at midlene fordeles ved at verdi legges inn i kortet.
- Verdi på kortet for den enkelte brukergruppe vedtas som følger:
 - Brukergruppe 1: kr 2000
 - Brukergruppe 2: kr 4200
 - Brukergruppe 3: kr 4200
 - Brukergruppe 4: kr 4200
 - Brukergruppe 5: kr 5700

Gjeldende retningslinjer for tildeling av midler endres i samsvar med dette.

- Utdeling av midler blir 1. januar og 1. september.
2/3 av midlene blir utdelt 1. januar. De midler som ikke er benyttet blir dratt inn til ny fordeling sammen med siste del av kvoten 1. september. Ved utdeling 1. januar blir resterende beløp på kortet videreført.
- Det tildeles kun reisestøtte til aktive brukere, det vil si brukere som har brukt kortet i løpet av det siste året. Passive brukere kan aktivisere kortet igjen ved behov.
- Etter 1 års drift av elektroniske kort basert på verdi forutsettes det gjennomføres en evaluering av ordningen, herunder spørsmål om behov for endring av retningslinjene for TT-ordningen.

